

Republika Hrvatska
Općinski sud u Osijeku
Europske avenije 7
31000 Osijek

Poslovni broj: P-549/2019-30

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A
|
R J E Š E N J E

Općinski sud u Osijeku, po sutkinji Kameliji Matijašević, u pravnoj stvari tužitelja Otta Hetticha iz Golinaca, Kralja Tomislava 105, OIB:73996097308, zastupan po punomoćniku Marijanu Belčiću, odvjetniku iz Osijeka, protiv tuženice Addiko bank d.d. Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB:14036333877, zastupana po punomoćniku Mariju Puškaru, odvjetniku u Odvjetničkom društvu Kožul i Petrinović d.o.o., Zagreb, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 1. rujna 2026. u nazočnosti punomoćnika tužitelja, te u odsutnosti uredno pozvanog punomoćnika tuženice, uz javnu objavu dana 17. rujna 2026.,

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženici Addiko bank d.d. Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB:14036333877, da plati tužitelju Ottu Hettichu iz Golinaca, Kralja Tomislava 105, OIB:73996097308, iznos od 6.007,11 eura (šesttisućasedameurajedanaestcenti) sa zateznim kamatama koje teku na iznose kako slijedi:

96,12 € tekućom od 12.01.2009.
52,22 € tekućom od 01.04.2009.
126,10 € tekućom od 01.07.2009.
142,54 € tekućom od 02.10.2009.
153,07 € tekućom od 31.12.2009.
172,24 € tekućom od 31.03.2010.
209,45 € tekućom od 01.07.2010.
222,24 € tekućom od 20.11.2010.
285,21 € tekućom od 24.02.2011.
241,14 € tekućom od 31.03.2011.
308,65 € tekućom od 01.07.2011.
299,78 € tekućom od 30.09.2011.
301,40 € tekućom od 10.02.2012.
297,76 € tekućom od 11.05.2012.
292,99 € tekućom od 04.07.2012.
273,21 € tekućom od 06.11.2012.
278,45 € tekućom od 26.02.2013.

267,70 € tekućom od 11.04.2013.
232,79 € tekućom od 29.06.2013.
249,04 € tekućom od 22.11.2013.
243,86 € tekućom od 20.03.2014.
241,45 € tekućom od 02.04.2014.
226,65 € tekućom od 27.06.2014.
230,46 € tekućom od 27.11.2014.
228,68 € tekućom od 04.03.2015.

333,91 € tekućom od 08.04.2015. godine do 31.07.2015. godine po stopi određenoj za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu, za pet postotnih poena, od 1.08.2015. do 31.12.2022. po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, od 1.01.2023. do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2024. pa nadalje do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana.

II. Nalaže se tuženici Addiko bank d.d. Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB: 14036333877, da tužitelju Ottu Hettichu iz Golinaca, Kralja Tomislava 105, OIB:73996097308, podmiri parnični trošak u iznosu od 2.384,90 eura (dvijetisućetristoosamdesetčetireuradevedesetcenti) sa zateznim kamatama tekućim od dana 17. rujna 2026. pa do isplate, po godišnjoj stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope, odnosno kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granične kamatne stope proizašle iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke za 3 (tri) postotna poena pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

r i j e š i o j e

Odbija se prigovor stvarne nenadležnosti, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Tužitelj je dana 13. svibnja 2019. podnio stupnjevit tužbu protiv tuženice kao pravne slijednice Slavonske banke d.d. Osijek, radi utvrđenja ništetnosti odredbi vezanih za promjenjivu kamatnu stopu i valutnu klauzulu Ugovora o kreditu, te isplate po navedenim osnovama, u kojoj je kao vrijednost predmeta spora naznačio iznos od 10.001,00 kn / 1.327,36 eura, navodeći da će visinu kondemnatornog zahtjeva postaviti nakon što tužena dostavi potrebne podatke i nakon što se provede financijsko-knjigovodstveno vještačenje, sve sukladno odredbi čl. 186.b st. 3. Zakona

o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019.). Nadalje, tužitelj je predložio da sud rješenjem naloži tuženici da dostavi određenu dokumentaciju kojom on ne raspolaže, pri čemu je uz tužbu dostavio dopis koji je uputio tuženici dana 8. travnja 2019. za dostavu potrebne dokumentacije i to: knjigovodstvenu karticu (promet po kreditu), prvi i cjelokupni otplatni plan, pregled promjena kamatnih stopa i specifikaciju uplata; te dopis tužene od dana 10. travnja 2019. u kojoj se ista očituje tužitelju kako traženu dokumentaciju ne izdaje uz obrazloženje da je predmetni ugovor o kreditu zatvoren slijedom čega banka ne izdaje dokumentaciju po kreditu s obzirom na pozitivne zakonske propise kojima da nije propisana obveza dostave dokumentacije vezane uz kredit po isteku ugovornog odnosa.

1.1. Tužitelj tužbu obrazlaže navodeći da je dana 22. siječnja 2008. sa pravnom prednicom tužene Slavonskom bankom d.d. Osijek, sklopio Ugovor o kreditu broj 21045192/08 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, potvrđen dana 5.02.2008. po javnom bilježniku Dinku Đurđeviću iz Donjeg Miholjca pod brojem OV-900/08, a prema kojem ugovoru mu je kao korisniku kredita, pravna prednica tužene kao kreditor, odobrila i stavila na raspolaganje iznos od 25.000,00 CHF u kunsnoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB na dan korištenja kredita, na rok otplate od 7 godina u jednakim mjesečnim anuitetima. Redovna kamatna stopa se sa početnih 6,71% godišnje tokom otplate kredita u više navrata mijenjala na njegovu štetu. Smatra da je takav način promjene kamatne stope ništetan obzirom da se ista mijenjala bez njemu jasnih parametara i posebnog pregovaranja o tome. Poziva se na pravomoćnu presudu VTS RH broj PŽ-7129/13-4. od 13.06.2014. i broj PŽ-6632/17-10 od 14.06.2018., navodeći da su Banke obuhvaćene presudama, pa tako i tužena, povrijedili kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time Banke postupale suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača, kao i Zakona o obveznim odnosima. Također da je tužena u razdoblju od 10.09.2003. do 31.12.2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što u potrošačkim ugovorima o kreditima koristi nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo. Kako mu je tužena naplatila iznos za koji ne postoji valjanja pravna osnova, smatra da je tužena sukladno članku 323. Zakona o obveznim odnosima dužna vratiti sve što je primila na temelju takvih odredbi ugovora, u svezi s čl. 1111., čl. 1115. ZOO-a. Tužitelj se poziva i na odredbu čl. 502.c ZPP-a i čl. 6. st. 3. Zakona o sudovima.

2. U odgovoru na tužbu od dana 19. lipnja 2019. a prije upuštanje u raspravljanje, tuženica podnosi prigovor stvarne nenadležnosti suda, koji obrazlaže navodeći da je tužitelj sklopio Ugovor o kreditu kao nositelj obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, u kojem se Ugovoru navodi da je tužitelj upisan u Uredu državne uprave u OBŽ u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava pod brojem 0088789, pa je stoga sukladno čl. 34.b Zakona o parničnom postupku, trgovački sud nadležan u sporovima između osoba u vezi s njihovom djelatnošću. Nadalje, kao i tijekom postupka tužena

osporava osnovanost i visinu tužbe i tužbenog zahtjeva, ističe prigovor zastare, osporava tužitelju svojstvo potrošača, napominje da se ne radi o potrošačkom ugovoru, jer je tužitelj prilikom sklapanja Ugovora postupao u svojstvu nositelja OPG-a tj. u okviru svoje profesionalne i poslovne djelatnosti koju je obavljao putem OPG-a. Navodi da je tužitelj zahtjev za kredit podnio na obrascu za obrtnike, odnosno osobe koje podnose zahtjev za kredit financiranja njihove profesionalne djelatnosti, u kojem je isti naveo da se bavi djelatnošću poljoprivrede i stočarstva i obrazložio potrebu kredita za njegovo buduće poslovanje. Kako je dakle tužitelj koristio sredstva iz Ugovora o kreditu za kupnju „cca 6 ha“ poljoprivrednog zemljišta, te bi istim još „cca 9 ha uzeo u zakup“, a sve radi obavljanja svoje poslovne djelatnosti, kako to proizlazi iz kreditnog prijedloga dostavljenog u spis, ne radi se o potrošačkom ugovoru, te se u ovom slučaju ne mogu primijeniti utvrđenja iz presuda donesenih u postupku kolektivne zaštite prava interesa potrošača povodom tužbe Udruge Potrošač, te na Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine 96/2003, 46/2007, 79/2007, dalje: ZZP) obzirom se temeljem čl. 502.c. Zakona o parničnom postupku i čl. 138.a. ZZP isključivo potrošači mogu pozivati na utvrđenja presuda iz kolektivnog postupka. Stoga se ne radi o potrošačkom ugovoru i na ovaj spor se ne primjenjuju odluke iz kolektivnog spora kojeg je pokrenula Udruga Potrošač. Spori da se redovna kamatna stopa od poletnih 6,71% godišnje tko otplate kredita mijenjala na štetu tužitelja, te spori da tužitelj nije mogao pregovarati o sadržaju samog Ugovora, te na tu okolnost predlaže saslušati svjedoke – radnicu tužene koja je radila na obradi predmetnog Ugovora o kreditu, te javnog bilježnika na okolnost tumačenja, odnosno razumijevanja značenja spornih ugovornih odredbi. Odredba o valutnoj klauzuli je sukladna čl. 22. ZOO, te navodi da su stranke pojedinačno pregovarale o toj ugovornoj odredbi na koju okolnost predlaže saslušati svjedoka – radnika tužene koji je radio na obradi Ugovora o kreditu, kao i javnog bilježnika na okolnost tumačenja i razumijevanja te ugovorne odredbe. Stoga navedene odredbe nisu nepoštene ni ništetne.

3. Tijekom postupka, tužitelj osporava navode tužene iz odgovora na tužbu, prije svega navodeći da mu tužena niti do dana 20. ožujka 2023. nije dostavila traženu dokumentaciju potrebnu za ovaj postupak, a koju je od iste tražio da dostavi još 8. travnja 2019., pa stoga nije niti mogao postaviti određeni zahtjev za isplatu, već je podnio stupnjevitu tužbu. Nadalje navodi da neovisno o njegovom eventualnom „potrošačkom“ statusu, ciljevi Direktive vijeća Europske zajednice 93/13/EEZ od 5.04.1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima nisu implementirani isključivo u Zakon o zaštiti potrošača, već i u odredbe članaka 295. i 296.ZOO-a i to, upravo radi ostvarenja zaštite jednakosti prava šireg kruga sudionika obvezno pravnih odnosa (čl.16. ZOO-a) u ugovaranju općih uvjeta ugovora. Imajući u vidu navedene odredbe razvidno je kako je u svakom pojedinom slučaju potrebno utvrditi je li riječ o odredbama suprotnim načelu savjesnosti i poštenja te jesu li te odredbe prouzročile očitu neravnopravnost u pravima i obvezama ugovornih strana, odnosno ugrožavaju li navedene odredbe postizanje svrhe sklopljenog ugovora. Analizom predmetnog Ugovora o kreditu razvidno je kako je tekst istoga sastavljen u banci (od strane tuženika), potpisan i predan klijentu (tužitelju) radi solemnizacije ugovora, kako je isti formularni, tipski ugovor koji sadrži skup ugovornih klauzula određenih kao model za sklapanje budućih ugovora, odnosno kako je istim isključena mogućnost pregovaranja o pojedinim elementima ugovora. U konkretnom slučaju, o odredbi ugovora o vezivanju glavnice kredita uz valutu CHF (kao niti o načinu i razlozima promjene kamatne stope) nije se pojedinačno pregovaralo niti je tužitelj na bilo koji način uopće mogao individualno pregovarati o takovim odredbama obzirom da su iste bile unaprijed formulirane od strane tuženika pa tužitelj nije niti imao mogućnost utjecaja na takovim uneseni sadržaj ugovora. Okolnost da odredba ugovora o vezivanju glavnice kredita uz valutu CHF nije korisniku kredita bila razumljiva te da u vrijeme

sklapanja ugovora istome nije pojašnjena priroda i specifičnost navedene valute CHF kao "valute utočišta" [čije je ugovaranje sigurno za tuženika kao ulagača jer nema rizika bitnog smanjenja njezine vrijednosti, dok je isto rizično za korisnika kredita jer postoji izvjesna mogućnost povećanja vrijednosti iste uz istovremenu okolnost da navedenome kao korisniku kredita nije pojašnjeno niti da HNB ne provodi politiku stabilnog tečaja kune prema valuti CHF kao što to čini u odnosu na valutu EUR] koja ne postoji kod valutne klauzule u EUR, odnosno da je navedena unesena u ugovor bez potpune obavijesti korisnika kredita zajedno sa činjenicom nemogućnosti pregovaranja o navedenoj odredbi rezultirala je dovođenjem istoga u neravnotežan položaj koji je za posljedicu imao neravnotežu u pravima i obvezama (na štetu) tužitelja pa se takova odredba slijedom navedenoga ima smatrati nepoštenom i posljedično ništetnom. Prema tome, korisniku predmetnog kredita (tužitelju) protivno je načelu savjesnosti i poštenja nametnuta obveza koju isti nije mogao objektivno sagledati kao cjelinu u vrijeme zaključenja predmetnog Ugovora, a koja je obveza uzrokovala znatnu neravnotežu u pravima i obvezama istoga kao jedne od ugovornih strana, a u odnosu na drugu ugovornu stranu (tuženika), a što je suprotno općim načelima građanskog prava, kao i načelu ravnopravnosti sudionika u ugovornim odnosima i načelu dužnosti njihove suradnje te osobito načelu zabrane zlouporabe prava. Stoga je potpuno irelevantan navod tuženice o dopuštenosti ugovaranja valutne klauzule u domaćem pravu jer se u konkretnom postupku ne dovodi u pitanje načelna dopuštenost korištenja iste već se ukazuje kako je u konkretnom slučaju navedena poradi (malicioznog) načina unošenja u predmetni ugovor i uporabe suprotne zakonom proklamiranoj svrsi te posljedicama koje je proizvela, sukladno stajalištu VSRH-a, kao takova evidentno nepoštena i posljedično dovodi do ništetnosti ugovorne odredbe predmetnoga ugovora. Stoga potrošačko svojstvo nije odlučan čimbenik u slučaju postojanja opisane znatne neravnoteže činidaba ugovornog odnosa.

4. Nakon provedenog financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, tužitelj ne stavlja primjedbe na nalaz i mišljenje vještaka, te postavlja tužbeni zahtjev na isplatu iznosa od 6.007,11 eura s osnova ništetnosti odredbi o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi s pripadajućim zateznim kamatama na svaki preplaćeni anuitet od dana plaćanja pa do isplate.

5. Radi utvrđenja spornih činjenica sud je u dokaznom postupku saslušao tužitelja, te izvršio uvid i pročitao rješenje Trgovačkog suda u Osijeku broj Tt-09/1533-3 od 27.02.2009. i Trgovačkog suda u Zagrebu broj Tt-16/22619-2 od 11.07.2016. (list 4.-5. spisa), Ugovor o kreditu uz valutnu klauzulu broj 21045192/08 od 22.01.2008. (list 6.-14. spisa), dopis tužitelja upućen tuženoj dana 8.04.2019. (list 15.), dopis - odgovor tužene od 10.04.2019. (list 16. spisa), Kreditni prijedlog (list 39.-41.), Obrazac kreditnog zahtjeva obrtnika (list 41.-42.), povijesno kretanje Forecasta EUR/CHF (list 43.), članak „Tendencije švicarskog franka u nepovoljnom globalnom okruženju“ (list 44.), preslika Biltena HNB-a broj 238, stranica 40 (list 57.), proveo financijsko – knjigovodstveno vještačenje, te pročitao nalaz i mišljenje vještaka od 15.05.2026. (list 145.-158. spisa).

5.1. Sud nije izveo dokaz saslušanjem u svojstvu svjedoka zaposlenika tuženice - Hrvoja Stojića, jer je tužena na pripremnom ročištu održanom dana 18. veljače 2020. odustala od tog dokaznog prijedloga, kao ni ostale predložene od strane tuženice svjedoke - zaposlenicu Karmelu Ljubić, te javnog bilježnika Dinka Đurđevića, jer je tuženica također odustala od tih dokaznih prijedloga u podnesku od dana 25. rujna 2025.

5.2. Sud nije postupio po prijedlogu punomoćnika tužitelja sa pripremnog ročišta od dana 18. veljače 2020. da o parnici izvršiti založnog dužnika – Katarinu Grgić iz Golinaca, K. Tomislava 110, OIB:03358189521, budući je uvidom u podatke JRO MUP RH, utvrđeno da je ista preminula dana 12. kolovoza 2010.

6. Izvedeni dokazi ocijenjeni su sukladno odredbi čl. 8. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019.).

7. Tužbeni zahtjev je osnovan.

8. Predmet spora je zahtjev tužitelja na isplatu iznosa od 6.007,11 eura po osnovi povrata preplaćenih iznosa kredita po osnovi stečenog bez osnove temeljem ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli vezanoj uz tečaj CHF Ugovora o kreditu broj 21045192/08, koji su sklopili tužitelj kao korisnik kredita i pravna prednica tuženice Slavonska banka d.d. Osijek, kao Banka, dana 22.01.2008.

9. Među strankama nije sporno:

- pasivna legitimacija;

- da je tužitelj, s naznakom da je upisan u Uredu Državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava pod brojem 0088789, kao Korisnik kredita, sa prednicom tuženice Slavonskom bankom d.d. Osijek, kao Bankom, dana 22.01.2008. sklopio Ugovor o kreditu uz valutnu klauzulu broj 21045192/08;

- da je kredit odobren za kupovinu poljoprivrednog zemljišta;

- da je rok otplate 7 godina;

- da je čl. 2. ugovoreno da banka odobrava dugoročni kredit uz valutnu klauzulu u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 25.000,00 CHF prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan korištenja kredita;

- da je čl. 4. točka 5. ugovoreno da se kredit vraća u kunskoj protuvrijednosti ugovorene valute primjenom srednjeg tečaja HNB na dan plaćanja;

- da se kredit vraća u jednakim tromjesečnim ratama;

- da je čl. 5. ugovorena promjenjiva kamatna stopa koju čini tromjesečni LIBOR u CHF + 4 % marže godišnje, te se obračunava tromjesečno i tijekom otplate se ažurira sukladno dinamici promjena referentne kamatne stope;

- da se za trajanja otplate kredita mijenjao tečaj CHF u odnosu na kunu;

- da je kredit otplaćen u cijelosti.

10. Među strankama je sporna:

- stvarna nadležnost;
- osnova i visina zahtjeva;
- valjanost (poštenost) odredbe Ugovora o kreditu kojom je ugovorena promjenjiva kamatna stopa i valutna klauzula vezana uz tečaj švicarski franak (CHF);
- status potrošača;
- vezuje li sud u ovom postupku utvrđenja o povredi kolektivnih prava i interesa iz pravomoćne presude Trgovačkog suda u Zagrebu posl. broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013., koja je potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014. i PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018.,
- je li potraživanje u zastari.

12. Čitanjem Ugovora o kreditu uz valutnu klauzulu broj 21045192/08 (list 6.-14. spisa), sud je utvrdio da su Ugovor zaključili tužitelj s naznakom da je upisan u Uredu Državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava pod brojem 0088789 kao Korisnik kredita i pravna prednica tuženice Slavonska banka d.d. Osijek, kao Banka, dana 22.01.2008., kojim Banka odobrava dugoročni kredit za kupovinu poljoprivrednog zemljišta, da je pravna prednica tuženice Slavonska banka d.d. Osijek, stavila tužitelju na raspolaganje iznos od 25.000,00 CHF u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan korištenja kredita, na rok otplate 7 godina, da je ugovorena promjenjiva kamatna stopa koju čini tromjesečni LIBOR u CHF + 4 % marže godišnje, te se obračunava tromjesečno i tijekom otplate se ažurira sukladno dinamici promjena referentne kamatne stope i valutna klauzula vezana uz CHF, da anuiteti dopijevaju na naplatu zadnjeg dana u mjesecu.

12.1. Iz Obrasca kreditnog zahtjeva obrtnika (list 41.-42. spisa) proizlazi da je tužitelj podnio zahtjev za kredit za kupovinu zemlje kao osoba koja obavlja djelatnost u poljoprivredi i stočarstvu i da su mu glavni proizvodi tovljeni bikovi, a da je kao glavne učinke kredita naveo ishranu stoke.

12.2. Čitanjem Kreditnog prijedloga (list 39.-41. spisa) sud je utvrdio da je kao korisnik kredita naveden tužitelj kao poljoprivrednik upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava kao nositelj gospodarstva, kojem je djelatnost poljoprivrede, da je nezaposlen, a svrha kredita je kupovina poljoprivrednog zemljišta od fizičkih osoba cca 6ha, da se uz pomoć članova obitelji bavi ratarskom i stočarskom proizvodnjom, obrađuje 17 ha poljoprivrednog zemljišta od čega 14 ha vlastitog, a 3 ha u najmu od fizičkih osoba, a da bi kreditom kupio cca 6 ha i još 9 ha uzeo u zakup, da dio proizvodnje usmjerava na prehranu stoke, a višak ratarske proizvodnje ugovara s tvrtkama Novi Žitar d.o.o. i Žito d.o.o. Da se osim ratarstvom bavi i stočarstvom i to tovom bikova, ima farmu kapaciteta 30 komada, a trenutačno ima 20 komada bikova, koje isporučuje fizičkim osobama koje bikove prodaju, te uz navedeno ostvaruje poticaje; a cilj mu je povećanje obradivih površina i obima ratarske proizvodnje.

12.3. Ostalu materijalnu dokumentaciju koju je tužena priložila (povijesno kretanje forecasta EUR/CHF (list 43.), članak „Tendencije švicarskog franka u nepovoljnom globalnom okruženju“ (list 44.), preslika Biltena HNB-a broj 238, stranica 40 (list 57.)), sud nije posebno obrazlagao, jer navedene isprave nisu od značaja za odlučivanje u ovom predmetu budući se njima ne dokazuju činjenice odlučne za ocjenu ništetnosti odredbi predmetnog Ugovora o kreditu, niti utječu na primjenu mjerodavnog prava. Naime, riječ je o dokumentima općeg i informativnog karaktera koji se ne odnose na konkretan ugovorni odnos stranaka niti predstavljaju dokaz o odlučnim činjenicama.

13. Nije osnovan prigovor stvarne nenadležnosti koji je tužena istakla u odgovoru na tužbu prije upuštanje u raspravljanje, uz napomenu da unatoč navodima stranaka tijekom postupka, tužena nije isticala prigovor mjesne nenadležnosti, već isključivo stvarne nenadležnosti. Naime, odredbom čl. 34.b toč. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 – odluka USRH, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 i 25/13., 89/14.) propisano je da trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude u sporovima između pravnih osoba, u sporovima između pravnih osoba i obrtnika, uključujući i trgovce pojedince; u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, a ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema tom zakonu sude općinski sudovi (čl. 34. st. 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekog drugog suda. Prema odredbi čl. 34. st. 2. Zakona o parničnom postupku, općinski sudovi sude u prvom stupnju, osim u sporovima iz čl. 34. st. 1. Zakona o parničnom postupku i u svim drugim sporovima iz čl. 1. tog zakona koji nisu u prvostupanjskoj nadležnosti trgovačkih ili kojih drugih sudova. Pojam trgovaca pojedinaca određen je čl. 3. st. 1. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93, 34/99, 91/99 – vjerodostojno tumačenje, 52/00 – odluka USRH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12 i 68/13. – dalje: ZTD), prema kojoj odredbi trgovac pojedinac je fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu i upisana je u sudskom registru kao trgovac pojedinac. Odredbom čl. 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini ("Narodne novine", broj 30/14 – dalje: ZID ZT) izmijenjen je čl. 5. st. 1. podstavak 2. Zakona o trgovini ("Narodne novine", broj 87/08, 116/08, 76/09, 114/11 i 68/13 – dalje: ZT) prema kojem, osim trgovca iz čl. 4. ovoga zakona, djelatnost trgovine može obavljati i nositelj i/ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u skladu s posebnim propisima, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz čl. 10. st. 1. podstavka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. i 10. ovoga zakona, kao i na tržnicama na veliko iz čl. 7. st. 3. ovoga zakona. Trgovac je, u smislu čl. 4. st. 1. ZT pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanje usluga u trgovini, dok je prema odredbi čl. 1. st. 1. ZTD trgovac, ako tim zakonom nije drukčije određeno, pravna ili fizička osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (u daljnjem tekstu: OPG) je prema čl. 3. st. 4. Zakona o poljoprivredi ("Narodne novine", broj 149/09 – dalje: ZOP) samostalna gospodarska i socijalna jedinica koju čine punoljetni članovi zajedničkog kućanstava, a temelji se na vlasništvu i/ili uporabi proizvodnih resursa u obavljanju poljoprivredne djelatnosti. Nositelj OPG je punoljetna osoba koja radi stalno ili povremeno na gospodarstvu i odgovorna je za njegovo poslovanje (čl. 3. st. 6. ZOP). OPG je posebna zajednica koja počiva, s jedne strane, na obiteljskoj povezanosti svojih članova, a s druge strane na slobodnoj volji sudjelovati u zajedničkom obavljanju poljoprivrednom djelatnošću. Nositelj prava i obveza OPG jest fizička osoba koju članovi OPG biraju među sobom i jedini je od

članova koji nastupa kao trgovac u pravnom prometu prema trećim u svojem ime, a za račun svih članova. Tužitelj kao nositelj OPG nije trgovac niti trgovac pojedinac, jer u smislu citiranih odredaba ZID ZT, ZT i ZTD nije registriran za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanju usluga u trgovini, a ni gospodarsku djelatnost ne obavlja samostalno u skladu s propisima o obrtu i nije upisan u sudskom registru kao trgovac pojedinac, a što su kumulativni formalni uvjeti koje zahtijeva čl. 3. st. 1. ZTD. Postupak upisa poljoprivrednog gospodarstva i izdavanja rješenja o upisu u Upisnik poljoprivrednih gospodarstva vrši Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (čl. 3. st. 1. Pravilnika o upisu poljoprivrednih proizvoda "Narodne novine", broj 76/11).

13.1. Slijedom navedenog, tuženik je pravna osoba i nesporno je subjekt iz čl. 34.b toč. 1. Zakona o parničnom postupku, ali to svojstvo nema tužitelj, koji kao nositelj prava i obveza OPG nije trgovac u smislu odredbe čl. 1. st. 1. ZTD, te čl. 2. st. 1. ZID ZT i čl. 4. st. 1. ZT, niti je trgovac pojedinac u smislu odredbe čl. 3. st. 1. ZTD, jer gospodarsku djelatnost ne obavlja samostalno u skladu s propisima o obrtu i nije upisan u sudskom registru, slijedom čega prigovor stvarne nenadležnosti nije osnovan, te je odbijen kao u izreci rješenja. Valja napomenuti da je stav ovoga suda u skladu sa stavom Vrhovnog suda Republike Hrvatske u rješenju broj Gr1 259/15-2 od 30. lipnja 2015. i Gr1 18/2019-2 od 12. veljače 2019., u kojima je zauzeto stajalište da nositelj prava i obveza OPG nije trgovac niti trgovac pojedinac u smislu ZTD-a, te da su za takve sporove nadležni općinski, a ne trgovački sudovi.

14. Iako tužena nije sporila pasivnu legitimaciju u konkretnom slučaju, valja napomenuti da iako je tužitelj Ugovor o kreditu sklopio sa Slavonskom bankom d.d. Osijek, a ne sa tuženicom, iz Sudskog registra Republike Hrvatske proizlazi da je Slavonska banka d.d. Osijek, sa sjedištem u Osijeku, Kapucinska 29, upisana u sudskom registru s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 030002102, Trgovačkog suda u Osijeku, pripojena Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. iz Zagreba, na Izvanrednim skupštinama obiju banaka u lipnju 2008., odnosno na temelju Odluke glavne skupštine društva Slavonska banka d.d. Osijek, od 19. lipnja 2008., te Glavne skupštine društva Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. iz Zagreba, od 19. lipnja 2008., kojim se daje odobrenje na Ugovor o pripajanju od 18. lipnja 2008., a nakon upisa povećanja temeljenog kapitala radi provedbe pripajanja na temelju Odluke Izvanredne glavne skupštine društva Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., od 29. siječnja 2009.. Slijedom navedenog, Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. postala je pravni slijednik pripojene banke, a sukladno članku 522. st. 3. Zakona o trgovačkim društvima, kojim je, između ostalog, propisano da upisom pripajanja u Sudski registar u kojemu je upisano društvo preuzimatelj, imovina pripojenog društva i njegove obveze prelaze na društvo preuzimatelja. Društvo preuzimatelj sveopći je pravni slijednik pripojenog društva, te time stupa u sve pravne odnose pripojenog društva. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. od 11. srpnja 2016. mijenja ime u Addiko bank d.d., pa je slijedom navedenoga, tuženica sveopći pravni slijednik Slavonske banke d.d. Osijek, i kao takva je pasivno legitimirana u ovom postupku.

15. Na okolnosti pojedinačnog pregovaranja, te statusa potrošača, saslušan je tužitelj koji u iskazu ne spori da je u vrijeme zaključenja Ugovora o kreditu 2008. godine bio upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, navodi da je sredstvima kredita kupio poljoprivredno zemljište koje je koristio radi uzdržavanja svoje obitelji i radi svojih potreba, te je plodove koristio i za prehranu stoke koju je imao. Na zemljištu je imao zasijane razne kulture, od pšenice, kukuruza, povrća i sl. Napominje da je hipoteka na ime tog kredita stavljena na svu zemlju u njegovom prihvatnom vlasništvu koju je naslijedio. Kredit nije otplaćivao iz prihoda OPG-a, koji nisu niti bili dostatni za otplatu kredita, već je otplaćivan iz njegove mirovine, uštede i od plaće supruge kada se

ista zaposlila, a također je i iz tih novčanih sredstava kredit i zatvoren. Dakle, kredit nije otplaćivan sa računa OPG-a niti iz novčanih prihoda OPG-a, već je kao fizička osoba bio obveznik plaćanja tog kredita. Kredit je zaključio u poslovnici prednice tuženice u Donjem Miholjcu. Napominje da nije ostvario nikakve povlastice kupnjom predmetnom poljoprivrednog zemljišta, a dokumentaciju od OPG-a je morao priložiti uz zahtjev za odobrenje kredita samo iz razloga jer nije imao posao, odnosno da se utvrdi je li kreditno sposoban u odnosu na prihode od OPG-a. Kredit je podigao u Slavonskoj banci d.d. jer je tamo primao plaću dok je bio zaposlen i tamo su mu preporučili kredit u CHF valuti kao najpovoljniji, međutim, nisu ga upozorili da bi rata kredita u odnosu na val. klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu baš toliko drastično mogla porasti, niti su ga upoznali o parametrima koji utječu na mogućnost rasta njegove rate, pogotovo ne dvostruko, koliko je rata narasla, te je jedva uspio kredit do kraja otplatiti. Ugovor su u Banci unaprijed sačinili, nisu mu dali mogućnost da pregovara o ugovornim odredbama, niti su mu pojasnili da može doći do promjene tečaja CHF u odnosu na kunu niti ga upozorili da HNB ne štiti tečaj kune, u odnosu na tečaj CHF, kao što to čini u odnosu na euro. Ugovor je pročitao, međutim, s obzirom na svoju stručnu spremu, Ugovor je mogao shvatiti isključivo kao laik, budući nije bankarske struke, a nitko mu nije pojasnio ugovorne odredbe, već je poslovanje Banke bilo po principu "uzmi ili ostavi". Da je odbio prihvatiti bilo koju ugovornu odredbu kako ju je banka stavila u Ugovor o kreditu, ne bi mogao realizirati kredit. Bio se u Banci žaliti kada su se rate drastično povećale, ali mu je u Banci rečeno da je to normalno i u skladu sa sklopljenim Ugovorom o kreditu, te da se ne može ništa učiniti. Ističe da od 2010. godine nije nositelj OPG-a.

16. Osnovani su navodi tuženice da pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. kojom je utvrđena ništetnost i nepoštenost ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i o valutnoj klauzuli, ne obvezuje stranke u ovom postupku, te da se tužitelj neosnovano poziva na primjenu Presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-7129/13 i PŽ-6632/17, te odredbu čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, kao i odredbe Zakona o zaštiti potrošača, jer tužitelj prema stavu ovoga suda nema status potrošača.

17. Naime, u konkretnom slučaju, prema mišljenju ovoga suda, ne radi se o potrošačkom kreditu i tužitelj nema status potrošača u smislu odredbe čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07.), koji bi se imao primijeniti u konkretnom slučaju, odnosno čl. 2. Direktive Vijeća Europe 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima.

17.2. Prema čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07.), potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj djelatnosti niti obavljanju djelatnosti slobodnog zanimanja.

17.3. Prema Ugovoru o kreditu, kao i utvrđenjima iz Kreditnog prijedloga i Zahtjeva za odobrenje kredita, tužitelj je podnio zahtjev za kredit kao nositelj OPG-a upisan u Uredu državne uprave u OBŽ u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, bavio se ratarstvom i stočarstvom, ostvarivao poticaje, bio je nezaposlen, te je kao takav zaključio Ugovor o kreditu, kojem je namjena bila kupovina poljoprivrednog zemljišta radi povećanja obradivih površina i obima ratarske proizvodnje, a koje proizvode iz ratarske proizvodnje je koristio za prehranu stoke, a višak ratarske proizvodnje ugovarao s određenim tvrtkama, dok je stoku isporučivao fizičkim osobama koje su vršile prodaju. Slijedom navedenog, poljoprivredno zemljište tužitelj nije kupio u privatne, odnosno vlastite svrhe, nego kao nositelj OPG-a s ciljem povećanja obradivih

površina i povećanja obujma ratarske i stočarske proizvodnje kojom se bavi OPG čiji je nositelj. Slijedom navedenog, tužitelj ne može s uspjehom zahtijevati pravnu zaštitu pozivom na odredbu čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, odnosno pozivom na pravna utvrđenja iz presude kojom su prihvaćeni zahtjevi iz tužbe podnesene sukladno čl. 502.a Zakona o parničnom postupku.

17.4. Drugim riječima, da bi se tužitelj mogao pozivati na navedene zakonske odredbe, pa tako i utvrđenja iz kolektivnih presuda, potrebno je da je u sklapanju pravnog posla, konkretno Ugovora o kreditu od 22. siječnja 2008. sudjelovao kao potrošač u smislu čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača. Kako isti nije dokazao svoj status potrošača u smislu odredbe čl. 7. st. 1. i čl. 219. Zakona o parničnom postupku u vezi s čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača, to se isti ne može s uspjehom pozivati na stajališta zauzeta u kolektivnim tužbama, a niti praksu suda Europske unije, koji se ne mogu primijeniti na konkretan slučaj, jer se utvrđenja iz navedenih presuda odnose isključivo na potrošače, kao fizičke osobe koje sklapaju pravni posao ili djeluju na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njihovoj poslovnoj djelatnosti niti obavljanju djelatnosti slobodnog zanimanja, a kako to propisuje čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača. Kako je nesporno utvrđeno da je tužitelj podnio zahtjev i dobio kreditna sredstva kao fizička osoba s naznakom da je upisan u Uredu Državne uprave u OBŽ u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, ali isključivo u svrhu povećanja obradivih površina i povećanja obujma vlastite ratarske i stočarske proizvodnje, odnosno prihoda na poljoprivrednom gospodarstvu kojeg je bio nositelj u vrijeme zaključenja Ugovora o kreditu, kako to proizlazi iz Ugovora, Kreditnog prijedloga, te kreditnog zahtjeva, po stajalištu ovoga suda, on se ne može smatrati potrošačem u smislu ranije citirane odredbe Zakona o zaštiti potrošača, a niti se pozivati na odredbu članka 502.c Zakona o parničnom postupku, jer tužitelj nije potrošač vezano za Ugovor o kreditu od 22. siječnja 2008. u smislu odredbe čl. 3. točka 3. Zakona o zaštiti potrošača. U konkretnom slučaju, nije riječ o potrošačkom Ugovoru i posljedično se na nj. ne primjenjuju odredbe potrošačkog zakonodavstva i presude iz postupka za zaštitu kolektivnih prava i interesa potrošača tvz. slučaj Franak. Pri tome je potpuno nebitno s obzirom na svrhu sklapanja ugovora (a koja svrha je od bitnog značaja za utvrđenje radi li se o potrošaču u smislu navedenog Zakona ili ne) što je taj ugovor tužitelj zaključio u svojstvu fizičke osobe (ali uz navod da je upisan u Redu Državne uprave u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava) i da je kao takav naveden u Ugovoru kao Korisnik kredita, jer je nesporno utvrđeno iz materijalne dokumentacije – Kreditnog prijedloga i kreditnog zahtjeva da je Ugovor o kreditu sklopljen u poljoprivredne svrhe, odnosno da je kredit odobren na zahtjev nositelja OPG-a i za potrebe OPG-a.

18. Međutim, tužitelj je aktivno legitimiran u konkretnom slučaju iz drugih razloga. Naime, tužitelj činjenične navode u tužbi i tijekom postupka ne ograničava samo i isključivo na tome da je u vrijeme sklapanja Ugovora imao status potrošača, već se poziva i na odredbe Zakona o obveznim odnosima o ništetnim ugovornim odredbama.

18.1. Tužitelj je u okviru činjeničnih navoda iznio tvrdnje da su ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli ništetne prema odredbama Zakona o obveznim odnosima, a ne samo iz razloga koje propisuje Zakon o zaštiti potrošača, pa je ovaj sud u okviru činjenica iznijetih u tužbi i do kraja prethodnog postupka, dužan odlučiti primjenom odredaba čl. 295. i čl. 296. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05.) i utvrditi jesu li odredbe tipskog ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi, ništetne u smislu odredbe čl. 322. Zakona o obveznim odnosima, odnosno je li tuženica postupala protivno načelu savjesnosti i poštenja (čl. 4. Zakona o obveznim odnosima), neovisno o tome da li

korisnik kredita ima status potrošača ili ne (tako u odluci VSRH broj Rev-295/2024-3 od 19.02.2025., Rev-556/2023 od 10.09.2024.).

18.2. Pored navedenog, treba napomenuti da sukladno čl. 327. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozivati svaka zainteresirana osoba. Stoga aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe radi utvrđenja ništetnosti odredbe ugovora o kreditu ima prvenstveno korisnik kredita kao ugovorna strana, ali i svaka druga osoba koja dokaže svoj pravni interes (zainteresirana osoba).

19. Naime, pregledom samog Ugovora o kreditu sud je utvrdio da se radi o tipskom ugovoru, isti je sastavljen od strane prednice tuženice (Slavonska banka d.d. Osijek) prema unificiranom obrascu uz upotrebu strogo formalnih, laiku teško razumljivih izraza, u kojem se mijenjaju samo osobni podaci korisnika kredita, te iznos kredita i rok otplate, u kojem sastavljanju ugovornih odredbi tužitelj nije sudjelovao, kako on to iskazuje, već mu je Ugovor ponuđen sa unaprijed unesenim ugovornim odredbama po principu „uzmi ili ostavi“. Iz Ugovora nije vidljivo koji parametri utječu na promjenu kamatne stope i tečaja švicarski franak (CHF), dok iz iskaza tužitelja proizlazi da ga u Banci nisu upozorili na rizike kredita, niti ga upoznali o parametrima koji utječu na mogućnost rasta rate, niti mu pojasnili da može doći do promjene tečaja CHF u odnosu na kunu niti ga upozorili da HNB ne štiti tečaj kune, u odnosu na tečaj CHF, kao što to čini u odnosu na euro, a nitko mu ugovorne odredbe nije ni pojasnio koje on kao laik nije mogao shvatiti. Sud prije svega polazi od odredbe čl. 269. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, prema kojoj činidba mora biti moguća, dopuštena i određena, odnosno određiva; kao i odredbe čl. 272. istoga Zakona, prema kojoj je činidba određiva ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ju odredi. Ako ta treća osoba neće ili ne može odrediti činidbu, ugovor je ništetan. U konkretnom slučaju, sud utvrđuje da ugovorne odredbe kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, kao i valutna klauzula, ne sadrže jasno određene niti objektivno određive kriterije na temelju kojih bi se mogla utvrditi visina obveze tužitelja tijekom trajanja ugovornog odnosa. Naime, iz provedenih dokaza proizlazi da Ugovor ne sadrži parametre koji utječu na promjenu kamatne stope, niti provjerljive elemente za promjenu tečaja, a koji nisu ni usmeno pojašnjeni tužitelju kako on iskazuje, što upućuje na zaključak da takvi kriteriji nisu jasno određeni, niti su ugovorom učinjeni dostupnima drugoj ugovornoj strani – tužitelju. Stoga su predmetne ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi, neodređene i neodredive, budući da visina obveze tužitelja ovisi o jednostranoj odluci tužene bez unaprijed utvrđenih mjerila. Takve odredbe, prema ocjeni suda, suprotne su i odredbama čl. 295. i čl. 296. Zakona o obveznim odnosima, koje uređuju opće uvjete ugovora, budući se radi o unaprijed sastavljenim ugovornim odredbama koje nisu jasno i razumljivo formulirane, a niti su tužitelju omogućavale da u trenutku sklapanja ugovora sagleda ekonomske posljedice preuzetih obveza. Osim toga, nejasne ugovorne odredbe sukladno odredbi čl. 296. Zakona o obveznim odnosima, valja tumačiti u korist ugovorne strane koja ih nije sastavila, a to je u konkretnom slučaju tužitelj kao korisnik kredita. Nadalje, sud nalazi da je tuženica kao profesionalna i stručna osoba na tržištu financijskih usluga, bila dužna postupati u skladu s načelom savjesnosti i poštenja vodeći računa o legitimnim interesima druge ugovorne strane (čl. 4. Zakona o obveznim odnosima). Međutim, ugovaranjem odredbi koje omogućuju jednostranu i neograničenu promjenu bitnih elemenata ugovora, bez jasno utvrđenih kriterija, tuženica je dovela tužitelja u neravnopravan položaj, izlažući istog neizvjesnom i nepredvidivom financijskom opterećenju. Takvo postupanje sud ocjenjuje protivno načelu savjesnosti i poštenja, a time i protivno temeljnim načelima obveznog prava (čl. 2. do 10. Zakona o obveznim odnosima).

20. Slijedom navedenog, sud je utvrdio da su ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi sadržane u Ugovoru o kreditu uz valutnu klauzulu broj 21045192/08 od 22. siječnja 2008., ništetne u smislu odredbe čl. 322. Zakona o obveznim odnosima, jer su protivne prisilnim propisima koji zahtijevaju odredivost činidbe, kao i temeljnim načelima obveznog prava.

21. Pri tome, pozivom na odredbu čl. 324. Zakona o obveznim odnosima, ništetnost spornih odredbi Ugovora ne povlači ništetnost čitavog ugovora, jer on može opstati i bez takvih odredbi.

21.1. Prema odredbi čl. 326. Zakona o obveznim odnosima, ništetan ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane (stavak 1.); ali ako je uzrok ništetnosti bila zabrana manjeg značenja, a ugovor u cijelosti ispunjen, ništetnost se ne može isticati (stavak 2.), a koji posebni uvjeti u ovom slučaju nisu ispunjeni.

22. Na okolnost utvrđenja visine zahtjeva, sukladno čl. 258.-260. Zakona o parničnom postupku, provedeno je financijsko – knjigovodstveno vještačenje po stalnom sudskom vještaku za računovodstvo, financije i bankarstvo Matiji Balogu, univ.mag.oec. iz Bilja, a zadatak vještaka je bio utvrditi visine preplaćenih mjesečnih anuiteta po osnovu povećanja kamatne stope po predmetnom ugovoru o kreditu i tečajne razlike, uzimajući u obzir početno ugovorenu kamatnu stopu i početno stanje valute u odnosu na plaćanja koja je tužitelj vršio, te naznačiti dan uplata.

22.1. Vještak u svom nalazu i mišljenju od dana 15. svibnja 2026. (list 145.-158. spisa) utvrđuje da je tužitelj tijekom otplate kredita, radi promjena kamatnih stopa platio više u ukupnom iznosu od 9.887,59 HRK / 1.312,31 EUR, te tijekom perioda otplate kredita radi ugovorene valutne klauzule u CHF platio više radi povećanja važećeg tečaja na dan dospijeća pojedinog anuiteta, u odnosu na vrijednost tečaja na dan isplate kredita ukupno 35.372,95 HRK / 4.694,80 EUR, odnosno ukupno 6.007,11 eura. Vještak je u Tablici 7 (list 153.-154. spisa) naznačio datum dospijeća, kao i dan plaćanja svakog anuiteta.

22.2. Na nalaz i mišljenje vještaka, tužitelj nije imao primjedbi, te nije predlagao da se vještak pozove na ročište radi iznošenja nalaza i mišljenja.

22.3. U podneskom od dana 25. svibnja 2026. i 26. kolovoza 2026. tuženica ne stavlja primjedbe na matematički izračun vještaka, već ističe primjedbe pravne naravi, te navodi da je potrebno cijeliti manjak koji je tuženoj nastao kada su kamatna stopa i tečaj CHF bili niži od početno ugovorenih. Predlaže da sud odredi dopunu nalaza i mišljenja na način da vještak primijeni stopu koja je vrijedila za kredite u HRK u vrijeme zaključenja ugovora o kreditu i da iskaže manjak koji je tuženoj nastao kada su kamatna stopa i tečaj CHF bili niži od početno ugovorenih. U svojim podnescima tužena ne predlaže da sud pozove vještaka na ročište radi iznošenja nalaza i mišljenja.

22.4. U odnosu na prigovore pravne naravi, sud napominje da je vještak sačinio nalaz i mišljenje sukladno rješenju suda, a prema pravnoj ocjeni koju je dao ovaj sud i koji mu je odredio zadatak vještačenja, pa su stoga prigovori tužene neosnovani.

22.5. Sud je odbio kao neosnovan prijedlog tužene za dopunu vještačenja, budući predmetni Ugovor o kreditu nije zaključen u valuti HRK, pa nema osnove da se primijeni stopa koja je vrijedila za kredite u HRK u vrijeme zaključenja ugovora o kreditu, dok u slučaju izostanka prigovora radi prebijanja ili materijalno pravnog prigovora prijeboja ili protutužbenog zahtjeva, u postupcima u kojima tužitelji potražuju isplatu preplaćenih mjesečnih iznosa po osnovi ništetnosti odredbe o CHF valutnoj klauzuli, sud nije ovlašten niti dužan umanjiti tužiteljevu tražbinu s tzv. potplaćenim iznosima, odnosno negativnim tečajnim razlikama koji se odnose na razdoblje kada je tečaj HRK - CHF bio manji od tečaja HRK - CHF na dan isplate kredita (tako u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 549/2023 od 18.12.2023., Rev 753/2023 od 20.02.2024., Rev 457/2024 od 26.03.2024.).

23. Kako je tužitelj u tužbi naznačio vrijednost predmeta spora od 1.327,36 eura, a nakon vještačenja je povisio zahtjev na 6.007,11 eura, kojoj se preinaci tužena protivila u podnesku od dana 8. lipnja 2026., sud je rješenjem na ročištu od dana 1. rujna 2026. dopustio preinaku, sukladno čl. 190. st. 3. Zakona o parničnom postupku. Međutim, tužitelj je podnio stupnjevitu tužbu s neodređenim zahtjevom za isplatu, jer mu tužena na njegov zahtjev od 8.04.2019. nije dostavila potrebnu dokumentaciju, a budući da je odmah nakon zaprimanja pisanog nalaza i mišljenja vještaka knjigovodstvene struke, podneskom od dana 28. svibnja 2026. postavio određeni zahtjev na isplatu iznosa od 6.007,11 eura s pripadajućim zateznim kamatama, sud je naknadno utvrdio da pravna pretpostavka na temelju koje je donesena odluka o preinaci, nije bila pravilna, jer u konkretnom slučaju tužba nije preinačena, budući je tužitelj tek podneskom od 28. svibnja 2026. po prvi puta postavio određeni tužbeni zahtjev nakon što mu je dostavljen pisani nalaz i mišljenje vještaka, pa se ne radi o objektivnoj preinaci tužbe.

24. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka od 15. svibnja 2026. ocjenjujući ga stručnim i objektivnim, jasnim i preciznim, te je nalaz i mišljenje izradio sukladno zadatku suda, s time da je tužitelj postavio svoj zahtjev upravo sukladno izračunu vještaka u odnosu na preplatu po osnovu ništetnih odredbi o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi.

25. Nije osnovan prigovor zastare. Naime, prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 30. siječnja 2020. poslovni broj: Su-IV-47/2020-2, zastara restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz čl. 323. st. 1. ZOO/05 (čl. 104. st. 1. ZOO/91) kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora, te da se predmetni spor ne tiče kolektivne presude. Slijedom navedenog, kako u konkretnom slučaju zastara počinje teći od dana donošenja ove prvostupanjske presude, jer je ovom presudom kao prethodno pitanje riješeno pitanje ništetnosti odredbi o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj u Ugovoru o kreditu, to zastarni rok propisan odredbom čl. 225. Zakona o obveznim odnosima, nije protekao.

26. Na temelju odredbe čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Zahtjev za vraćanje primljenog po osnovi ništetne ugovorne odredbe pravno se smatra zahtjevom za vraćanje stečenog bez osnove iz članka 1111. Zakona o obveznim

odnosima. Sudsko utvrđenje ništetnosti odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da takve odredbe nije bilo. Utvrđenjem ugovorne odredbe ništetnom tužitelj stječe subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba ništetna. Odredbom članka 1115. Zakona o obveznim odnosima, propisano je da kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva. Tužena je nepoštena od dana stjecanja svakog obroka, jer to proizlazi iz isprava i izvedenih dokaza koji se nalaze u sudskom spisu, pa tužitelj osnovano potražuje zatezne kamate počev od dana plaćanja svakog pojedinog iznosa pa do isplate, u visini stope zatezne kamate propisane čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima.

27. Slijedom navedenog, odlučeno je kao pod I. izreke presude.

28. Odluka o parničnom trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku, prema kojoj stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci i njezinu umješaču naknaditi troškove izazvane vođenjem postupka. Umješač na strani stranke koja je izgubila parnicu dužan je naknaditi troškove koje je uzrokovao svojim radnjama.

28.1. Tužitelj je podnio zahtjev za naknadu parničnog troška od 2.384,90 eura, koji je osnovan i sastoji se od zastupanja po punomoćniku odvjetniku na ime sastava tužbe od 200,00 eura (Tbr. 7.t.1.), sastava obrazloženog podneska od 20.03.2023., 28.05.2026. i 18.06.2026. u iznosima od po 200,00 eura (Tbr. 8.t.1.), a od dana 15.07.2019. i 11.11.2025. u iznosima od po 50,00 eura (Tbr. 8.t.4.), te zastupanja na ročištu od dana 18.02.2020., 1.10.2025. i 1.09.2026. u iznosima od po 200,00 eura (Tbr. 9.t.1.), a na ročištu za objavu presude od dana 17.09.2026. u iznosu od 100,00 eura (Tbr. 9.t.3.), obračunatog PDV-a na te iznose od 400,00 eura (Tbr. 46.), plaćene pristojbe na tužbu od 53,09 eura, te plaćenog predujma za vještačenje od 331,81 eura, a što je u skladu s navedenim tarifnim brojevima, u vezi s Tbr. 52. i Tbr. 54. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 138/2023. i 107/2025.), te čl. 151., čl. 155. i čl. 164. st. 1. – 4. Zakona o parničnom postupku, radi čega je odlučeno kao pod II. izreke presude.

U Osijeku, 17. rujna 2026.

Sutkinja
Kamelija Matijašević

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude i rješenja nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana objave presude. Žalba se podnosi putem ovoga suda nadležnom županijskom sudu. Stranci koja nije uredno obaviještena o datumu objave presude, rok za izjavljivanje žalbe teče od dana primitka presude.

Dostaviti:

- 1.Punomoćniku tužitelja
- 2.Punomoćniku tuženice

Broj zapisa: **9-3088c-a7a18**

Kontrolni broj: **03eb5-7a386-b8bca**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.